

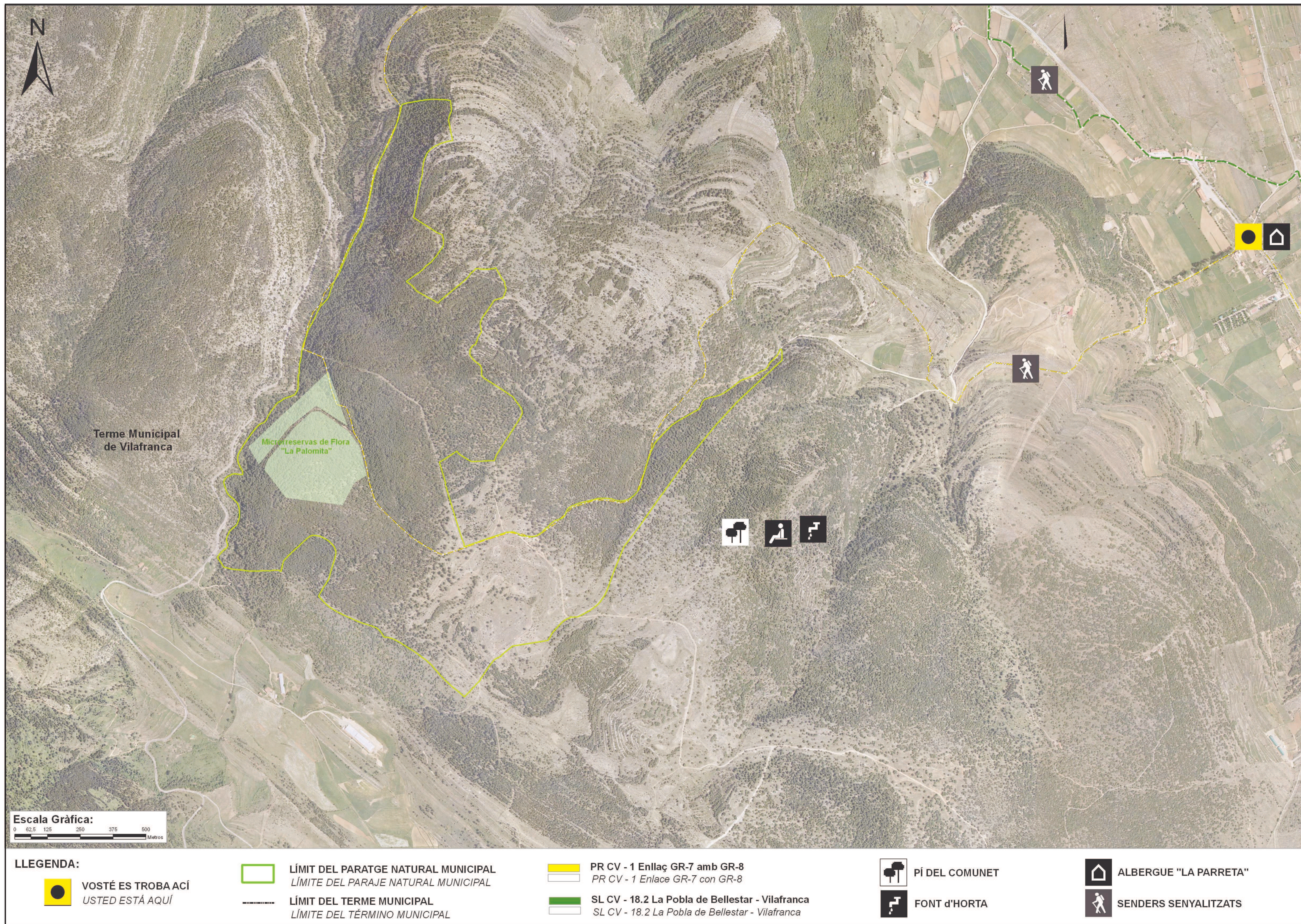
AJUNTAMENT DE VILAFRANCA

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT
AIGUA, URBANISME I HABITATGE

PARATGE NATURAL MUNICIPAL "PALOMITA"

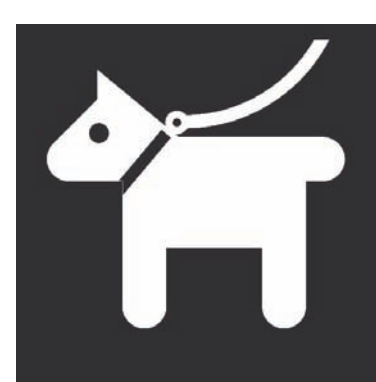
AJUNTAMENT DE VILAFRANCA
Avda. del Llosar, 26.
12150, Vilafranca (CASTELLÓ)
Tel. 964441004.

ÀREA DE CONSERVACIÓ
D'ESPAYS NATURALS
Conselleria de Medi Ambient,
Aigua, Urbanisme i Habitatge

Tel.: 961973578 Fax: 961973868
C/ FRANCISCO CUBELLS, 7
46011 VALÈNCIA

ES PREGA SILENCI

CONTROLA LA TEUA MASCOTA

RESPECTA LA FAUNA

RESPECTA LA FLORA

NO TIRES PUNTES DE CIGARRET

CAMINA PELS CAMINS I SENDES

NO TIRES FEM

PROHIBIT FER FOC
LLEVAT DE LLOCS HABITATS

DENOMINACIÓ: Paratge Natural Municipal "Palomita".
SUPERFÍCIE: 149,35 ha.
TERME MUNICIPAL: Vilafranca
DATA DE DECLARACIÓ: Acord del Consell de la Generalitat del 25 de maig del 2007.
VALORS PRINCIPALS: Paisatge: Altiplà amb orografia suau, coberta de massa forestal.
Vegetació: Predominen els boscos de pinassa amb sotabosc dens i diversificat.
Fauna: Destaca la presència d'espècies com el voltor, la cabra montès i la graellsia.
Interès Cultural: Nombrosos elements de l'arquitectura de la pedra en sec.

El Paratge Natural Municipal "Palomita" està situat a l'entorn de la muntanya que li dona el nom, al terme municipal de Vilafranca, forma part del ala més oriental del Sistema Ibèric extern o aragonès.

El clima dur, lligat a l'altitud i la situació interior de la zona, condiciona la tipologia de la vegetació present en el paratge. Així, la formació vegetal predominant són els boscos de pinassa o pi negre (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*), bon indicador del sòl bioclimàtic supramediterrani sobre substrats calcaris, que troba en la zona condicions òptimes de desenvolupament. En les parts més elevades i fresques no resulta estrany trobar-lo mesclat amb el pi roig (*Pinus sylvestris* var. *catalaunica*) constituint l'associació *Festuco gautieri-Pinetum salzmanni*. Sota la pineda es desenvolupa un segon estrat de xicotets arbres i arbusts en què destaca el ginebre (*Juniperus communis* subsp. *hemisphaerica*), ginebre piramidal propi de l'alta muntanya. També apareix, encara que amb menor abundància, la savina negra (*Juniperus phoenicea*) i de forma testimonial la savina turifera (*Juniperus thurifera*). De la mateixa manera es poden observar bosquets dispersos de carrasca (*Quercus rotundifolia*), i entre els caducifolis, el roure valencià (*Quercus faginea*) i diverses espècies d'aurons (destaca l'*Acer granatense* i en menor grau l'*Acer monspessulanum*). En determinats enclavaments amb condicions bioclimàtiques específiques, com l'ombria del barranc de la Font d'Horta, apareixen espècies eurosiberianes de gran interès com el grèvol (*Ilex aquifolium*), el til·ler (*Tilia platyphyllos*) o el teix (*Taxus baccata*), aquest últim creix directament en els clavells de les roques i en les erosions adjacents.

En les orles de la pineda, en exposicions amb ambients humits, el sotabosc és més dens i presenta una major diversitat. A més de les espècies enumerades anteriorment, destaquen algunes pertanyents a la família de les rosàcies, unes espinoses i altres inermes, entre les que es troben l'arç blanc (*Crataegus monogyna*), l'aranyoner (*Prunus spinosa* subsp. *spinosa*) o els rosers silvestres (*Rosa canina*, *Rosa pimpinellifolia*, *Rosa agrestis*).

En relació amb la fauna, destaca la presència de la cabra salvatge (*Capra pyrenaica*), que en els últims anys està colonitzant gran part del nord de la província de Castelló. Entre els mamífers, cal assenyalat també l'aparició del teixó (*Meles meles*), de la mostela (*Mustela nivalis*) i de la fagina (*Martes foina*). Pel que fa a l'avifauna, és freqüent observar els voltors (*Gyps fulvus*) sobrevolant l'espai, com també l'aparició d'algunes rapaces com l'àguila reial (*Aquila chrysaetos*), l'àguila serpera (*Circus cyaneus*), el falcó pelegrí (*Falco peregrinus*) o el xoriguer (*Falco tinnunculus*). Dins de la família dels amfibis i rèptils destaquen el tòtil (*Alytes obstetricans*), el fardaxo (*Lacerta lepida*) i l'escorçó (*Vipera latasti*). Per últim, ressenyar la presència de la emblemàtica papallona nocturna graellsia (*Graellsia isabellae*).

D'altra banda, el paratge presenta un alt interès etnogràfic. Dins de l'àmbit d'estudi estan representats nombrosos elements de l'arquitectura de la pedra en sec representativa de la població de Vilafranca, com ara casetes, murs que marquen el traçat de camins ramaders, i tancats per al bestiar o murs per a dividir la propietat. Finalment cal tenir en compte la singular identificació dels veïns de Vilafranca amb el bosc de Palomita, per haver sigut una muntanya comunal de la qual s'han obtingut nombrosos recursos a través dels temps. Hui en dia, encara queden en peu les restes del denominat pi del Comunet, que va morir pels efectes d'un raig el 1987, considerat arbre monumental. El bosc de Palomita està lligat als elements de l'etnografia local per un altre aspecte, ja que d'aquest s'extrauen les barres per a alçar la barraca de Sant Antoni, festa popular de Vilafranca.

El Paraje Natural Municipal "Palomita" está situado en el entorno del monte que le da nombre, en el término municipal de Vilafranca del Cid, formando parte de las estribaciones más orientales del Sistema Ibérico externo o aragonés.

El duro clima, ligado a la altitud y situación interior de la zona condiciona, la tipología de la vegetación presente en el paraje. Así la formación vegetal predominante son los bosques de pino laricio o pi negro (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*), buen indicador del piso bioclimático supramediterráneo sobre sustratos calizos, que encuentra en la zona condiciones óptimas de desarrollo. En las partes más elevadas y frescas no resulta extraño encontrarlo mezclado con el pino silvestre o pi roig (*Pinus sylvestris* var. *catalaunica*) constituyendo la asociación *Festuco gautieri-Pinetum salzmanni*. Bajo el pinar se desarrolla un segundo estrato de pequeños árboles y arbustos en el que destaca el enebro común (*Juniperus communis* subsp. *hemisphaerica*), enebro piramidal propio de la alta montaña. También aparece, aunque con menor abundancia, la sabina negral (*Juniperus phoenicea*) y de forma testimonial la sabina albar (*Juniperus thurifera*). De igual forma se pueden observar bosquetes dispersos de carrasca (*Quercus rotundifolia*), y entre los caducifolios, el roble valenciano (*Quercus faginea*) y varias especies de arces (destaca *Acer granatense* y en menor medida el *Acer monspessulanum*). En determinados enclaves con condiciones bioclimáticas específicas, como la umbria del barranc de la Font d'Horta, aparecen especies eurosiberianas de gran interés como el acebo (*Ilex aquifolium*), el tilo (*Tilia platyphyllos*) o el tejo (*Taxus baccata*), éste último creciendo directamente en las grietas de rocas y en los derrubios adyacentes.

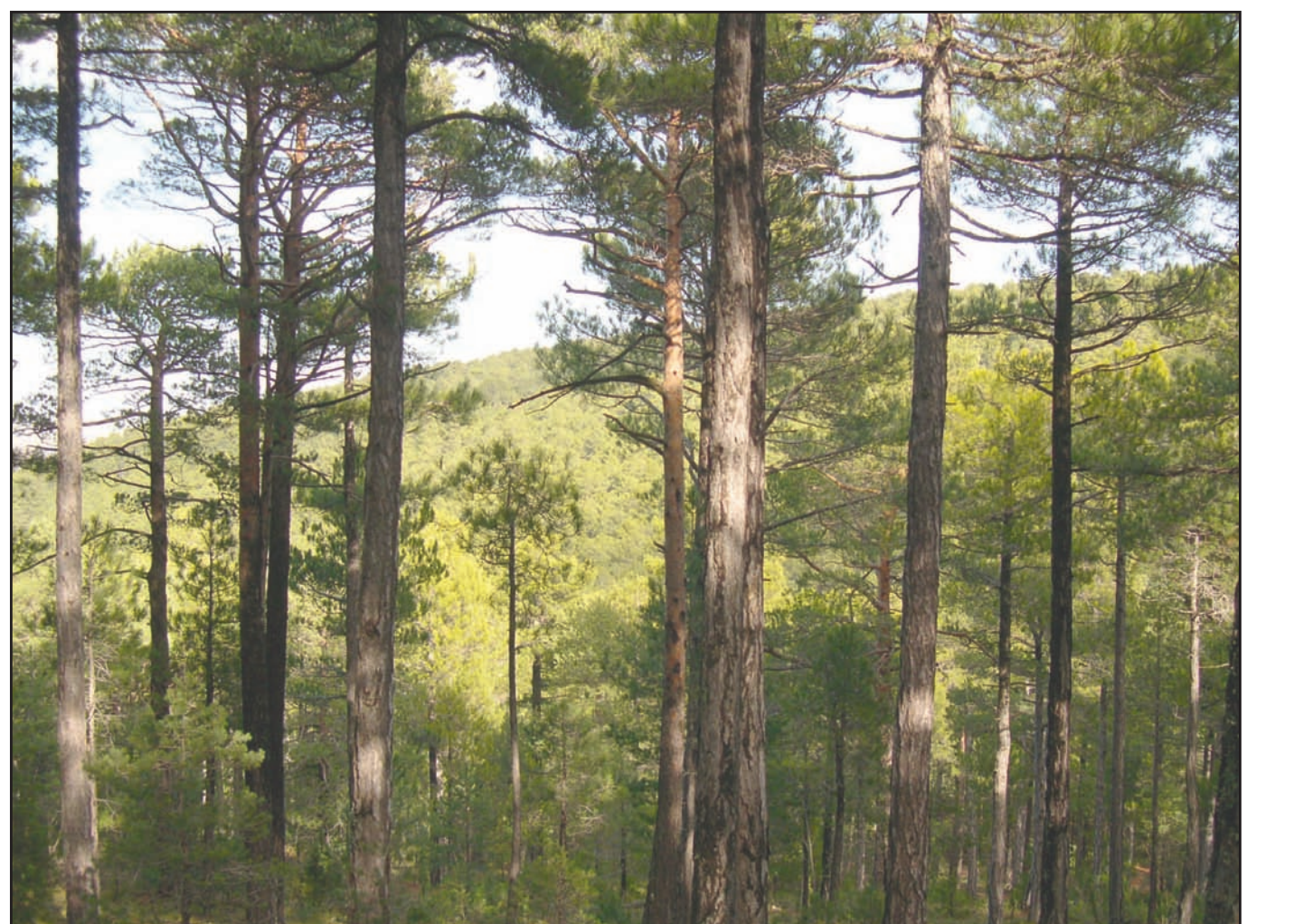
En las orlas del pinar, en exposiciones con ambientes húmedos, el sotobosque es más denso y presenta una mayor diversidad. Además de las especies enumeradas anteriormente, destacan algunas pertenecientes a la familia de las rosáceas, unas espinosas y otras inermes, entre las que se encuentran el majuelo (*Crataegus monogyna*), el endrino (*Prunus spinosa* subsp. *spinosa*), el guillomo (*Amelanchier ovalis*) o los rosales silvestres (*Rosa canina*, *Rosa pimpinellifolia*, *Rosa agrestis*).

En relación con la fauna, destaca la presencia de la cabra montés (*Capra pyrenaica*), que en los últimos años está colonizando gran parte del norte de la provincia de Castellón. Entre los mamíferos, señalar también la aparición del tejón (*Meles meles*), de la comadreja (*Mustela nivalis*) y de la garduña (*Martes foina*). Por lo que respecta a la avifauna, es frecuente observar buitres leonados (*Gyps fulvus*) sobrevolando el espacio, así como la aparición de algunas rapaces como el águila real (*Aquila chrysaetos*), el águila culebrera (*Circus cyaneus*), el halcón peregrino (*Falco peregrinus*) o el cernícalo vulgar (*Falco tinnunculus*). Dentro de la familia de los anfibios y reptiles destacan el sapo partero (*Alytes obstetricans*), el lagarto ocelado o fardaxo (*Lacerta lepida*) y la vibora hocicuda (*Vipera latasti*). Por último, resaltar la presencia de la emblemática mariposa nocturna mariposa isabelina (*Graellsia isabellae*).

Por otra parte, el Paraje presenta un alto interés etnográfico. Dentro del ámbito de estudio están representados numerosos elementos de la arquitectura de la piedra en seco representativa de la población de Vilafranca del Cid, tales como "casetes", muros que marcan el trazado de vías pecuarias, y cercados para el ganado o muros para dividir la propiedad. Finalmente hay que tener en cuenta la singular identificación de los vecinos de Vilafranca del Cid con el bosque de Palomita, por haber sido un monte comunal del que se han venido obteniendo numerosos recursos a través de los tiempos. Hoy en día, todavía quedan en pie los restos del denominado "pi del comunet" (murió por los efectos de un rayo en 1987), considerado árbol monumental. El bosque de Palomita está ligado a los elementos de la etnografía local por otro aspecto, ya que del mismo se extraen las barras para levantar la barraca de Sant Antoni, fiesta popular de Vilafranca del Cid.

Murs de pedra en sec característics de Vilafranca

Bosc de pinassa i pi roig

Voltor comú

Cabra salvatge

Fardaxo

Graellsia

Caseta tradicional